గ్రంథ నీ బ్రాహ్మణం

Sl.no 785 / Acc no. 6926.

ANDHRA SREEBHASHYA.

ఆంధ్రశ్రీభాష్యము.

875
3-1890

భగవద్రామానుజాచార్యులవారిచే
బోధాయనవృత్త్యనుసారముగా రచియింపఁబడిన
బ్రహ్మసూత్రభాష్యము.

హానరెబిల్ శ్రీరాజా గోడేనారాయణగజపతిరాయనింగారి

సెలవు ప్రకారము

శ్రీపరవస్తు శ్రీనివాసజగన్నాథస్వామి అయ్యవారలుఁగారిచేఁ
దెనుఁగుచేయఁబడి

వారి సెలవు ప్రకారమె

ముద్రింపఁబడినది.

౪ సంచిక.

PUBLISHED BY

Sree Paravastu Sreenivasa Jagannadhaswami Ayyavarulugaru.

Printed by N. Subbarow at the Arsha Press.

Vizagapatam, 1890.

ప్రకాశింపుచున్నది. నేను సుఖవంతుఁడనని నట్లె నేను తెలిసికొనుచు న్నానని యనుకొనును- కాఁబట్టి తనకై ప్రకాశింపుచుండుట (తెలియఁబడుచుండుట) యనెడి అజడత్వము జ్ఞానమునందు లేదు- అందువలన తన యాత్మను గూర్చి తనసత్త (ఉనికి) చేతనే సిద్ధించెడి జడముగాని అహమ్ (నేను) అనెడి శబ్దము యొక్క యర్థమే యాత్మ- జ్ఞానము తెలియఁబడునదియగుటయు నాతనితోడి సంబంధమువలన వచ్చినదే- దానింబట్టి వచ్చినదేకదా, జ్ఞానముకూడ సుఖాదులవలె తనకాధారమగు జీవునిమట్టుకు ప్రకటమగుటయు మిగిలినదానింగూర్చి ప్రకటము కాకపోవుటయును- కాఁబట్టి జ్ఞానముమాత్రమె యాత్మకాదు- తెలిసికొనువాఁడె అహమ్ (నేను) అని చెప్పఁబడువాఁడె ఆత్మ-

౪౦. అనుభూతి (జ్ఞానము) పరమార్థముగా విషయములేనిదియు నాధారములేనిదియునగుచు భ్రాంతిచేత జ్ఞాత (తెలిసికొనువాఁడు) గాఁదోఁచుచున్నది, ముత్తెపుచిప్ప వెండిగాఁదోఁచునట్లె, ఆధారములేని భ్రమము సందర్భింపదుగదా, అనిచెప్పినది యుక్తముకాదు- అట్లయినచో నెదుటనుండెడి కాంతిగలద్రవ్యముగా వెండి మొదలగునవి తెలియఁబడునట్లె, అనుభూతి (జ్ఞానము) నేనే అని, అనుభవించువాఁడను అనుభూతి సామానాధికరణ్యమున (అనుభూతిశబ్దమును అహమ్ అనుశబ్దమును విశేషణవిశేష్యములగునట్లు) తోచవలయును- పరిష్కృతముననో వేఱుగాఁదోఁచుచుండెడి యీయనుభూతి (జ్ఞానము) అహమ్ (నేను) అనుశబ్దమునకర్థమగువానికి విశేషణము (ధర్మము) అగుచున్నది- దండము కలవాఁడు దేవదత్తుఁడు అనునప్పుడు దండము దేవదత్తునకు విశేషణమగునట్లె - నేను అనుభవింపుచున్నాను అని యొకదాతోఁచుట- ఇట్లు అస్మదర్థమును (నేను అను దానిని) అనుభూతితోఁగూడినదానిగాఁదెలియఁజేయుచుండెడి నేను అనుభవింపుచున్నాను అనెడి జ్ఞానము, దండముకలవాఁడు దేవదత్తుఁడు అనెడి జ్ఞానము దండమును మాత్రమె యవలంబించుననునట్లు, విశేషణమగు జ్ఞానమును మాత్రమె యవలంబించియున్నదని యెట్లు సాధింపఁబడును?

౪౧. నేను స్థూలమైనవాఁడను అనియిట్లు దేహమె ఆత్మ యనెడి యభిమానము (భ్రమము) కలిగినవాఁడె జ్ఞాత (తెలిసికొనువాఁడు)

గాఁదెలియఁబడుటను జ్ఞాతృత్వముకూడ అసత్యమె అనిచెప్పుటయు క్తముకాదు- అట్లైనచో ఆత్మగాఁదెలియఁబడిన యనుభవమునకుఁ గూడమిథ్యాత్వము (అసత్యత్వము) తటస్థించును- అదియును దేహాత్మాభిమానముకలవానికె తెలియఁబడుచున్నది- మిగిలినవానినన్నిటి నింబోఁగొట్టెడితత్త్వజ్ఞానముచే బాధింపఁబడదుగాన ననుభూతి (జ్ఞానము) అసత్యముకాదు, అందువేని, ఇట్లే జ్ఞాతృత్వము (తెలిసికొనువాఁడగుట) గూడనసత్యముకాదు.

౭౨. వికారములులేనియాత్మకు జ్ఞాననునెడిక్రియకు కర్తయగుటయనెడి జ్ఞాతృత్వము (తెలిసికొను వాఁడగుట) సంభవింపదు, ఇందువలన జ్ఞాతృత్వము వికారస్వరూపమైనదిగాన జడమై వికారములకు స్థానమై అవ్యక్తపరిణామమైన(ప్రకృతివికారమైన) యహంకారమనెడి ముడియందున్నది గాన నాత్మకు జ్ఞాతృత్వముతేదు, ఇఁకనేమన్నను,—అంతఃకరణరూపమైనయహంకారమునకే, జ్ఞాతృత్వము కర్తృత్వము మొదలగునవిరూపము(రంగు)మొదలగు వానివలె తెలియఁబడువానిధర్మములు, ఆత్మకర్త యనియు అహమ్(నేను)అనెడి జ్ఞానముచేఁదెలియఁబడునని యు నంగీకరించినయెడను దేహమువలె ఆత్మకాకపోవుటయు పరాక్కు(మఱియొకఁడు-దానికి తెలియఁబడునది)అగుటయును జడమగుటయును ప్రసక్తించును, అనిచెప్పునదియును యుక్తముకాదు- అంతఃకరణరూపమైన యహంకారము, దేహమువలెనే యచేతనంబును ప్రకృతి పరిణామంబును దృశ్యంబును (తెలియఁబడునదియు) పరాక్కును పరార్థంబు (మఱియొకఁనికొఱకైనదియు)నయినది- జ్ఞాతృత్వము(తెలిసికొనువాఁడగుట) అనునది చేతనునకు అసాధారణమైన (మఱియొకఁడు-దానియందుండక వానియందు మాత్రమెయుండునదియైన)స్వభావము(ధర్మము)-

౭౩. ఫలితార్థము- దేహము మొదలగునదిదృశ్యత్వము (తెలియఁబడుట)పరాక్త్వము(మఱియొకఁడు-దానికితెలియుట)మొదలగు హేతువులచేత వానికివిరుద్ధములైన ద్రష్టృత్వము(తెలిసికొను వాఁడగుట)ప్రత్యక్త్వము (తనకుతాను తెలియుట)మొదలగు వానినుండి ఎట్లు భేదింపుచున్నదో, ఇట్లు, అంతఃకరణరూపమైన అహంకారముగూ

డ ఆద్రవ్యమెయగుటను ఆహేతువులచేతనె ఆధర్మములనుండి భేదింపుచున్నది- ఈవిరోధమువల్లనే అహంకారమునకు జ్ఞాతృత్వము (తెలిసికొనువాఁడగుట) లేదు- జ్ఞానమగుటలేనియట్లె- జ్ఞానమగుట అజ్ఞానమునకుకర్మమైన యహంకారమునకెట్లు లేదో, అట్లె జ్ఞాతృత్వము (తెలిసికొనువాఁడగుట) కూడ అజ్ఞానమునకు కర్మమైనదానికి అంగీకరింపఁబడఁగూడదు- జ్ఞాతృత్వము వికారాత్మకమైనది కాదు- జ్ఞాతృత్వమనఁగా జ్ఞానమనెడి గుణమునకు ఆధారమగుట- జ్ఞానము గూడ నిత్యుఁడైనవీనికి స్వభావసిద్ధమైన ధర్మముగాన నిత్యము- ఆత్మ నిత్యమగుట (॥౨॥౩॥౧౮॥) నాత్మాశ్రుతేః ఇత్యాదిసూత్రములలోఁ జెప్పఁబడును- (॥౨॥౩॥౧౯॥) జ్ఞోఽతఏవ అను సూత్రమున జ్ఞః (తెలిసికొనువాఁడు) అని చెప్పుటచేత జ్ఞానమునకాధారమగుటగూడ స్వాభావికమని చెప్పఁబడఁగలదు- ఈతఁడు జ్ఞానస్వరూపుఁడైయుండియె, రత్నము మొదలగునవి కాంతికి ఆధారమగునట్లు, జ్ఞానమునకు ఆధారమగుట విరుద్ధముకాదని చెప్పఁబడినదిగదా- స్వయముగా పరిచ్ఛేదములేనిదే యైనజ్ఞానము, సంకోచమునకును (తగ్గుటకును) వికాసమునకును (విరివియగుటకును) తగినదని నిరూపించెదము- కాఁబట్టి క్షేత్రజ్ఞావస్థ (సంసారియైయున్నస్థితి) యందు కర్మముచేత సంకోచించిన స్వరూపముకలదై వానివానికర్మములకు తగినట్లు తారతమ్యముగానుండును- ఇంద్రియముల ద్వారముననే ప్రసరించును- ఇట్లు ఇంద్రియద్వారమున ప్రసరించుటను బట్టియె, జ్ఞానముకలుగుచున్నది, జ్ఞానముపోయినది, అనెడివ్యవహారము ప్రవర్తించుచున్నది- ఇట్లు జ్ఞానము ప్రసరించుటయనెడి వికారము జీవునకుఁగలదు- అది స్వాభావికముకాదు- మరియేమన్నను, కర్మమువలనవచ్చినది, కావున నాత్మవికారములేని స్వరూపముకలవాఁడె- ఇట్టి వికారమైన జ్ఞాతృత్వము జ్ఞానస్వరూపుఁడైనయాత్మకె కాన నొకప్పుడును జడమైన యహంకారమునకు జ్ఞాతృత్వము సంభవించుటలేదు-

౭౩. అహంకారము జడస్వరూపమైనను దానికిఁ జైతన్యసన్నిధానముచేత (జ్ఞానసంపర్కముచేత) చిచ్ఛాయాపత్తివలన జ్ఞాతృత్వము సంభవింపవచ్చును, అనియందురేని, చిచ్ఛాయాపత్తి యనఁగా నేమి? అ

హంకారచ్ఛాయాపత్తి జ్ఞానమునకా, లేక జ్ఞానచ్ఛాయాపత్తి అహం
కారమునకా? అహంకారమునకు జ్ఞానచ్ఛాయాపత్తియనఁగూడదు. ఎం
దువల్లనంటేని, జడమైన జ్ఞానమునకు జ్ఞాతృత్వమును మీరంగీకరింప
లేదు- జ్ఞానమునకు అహంకారచ్ఛాయాపత్తియనియును అనఁగూడదు-
ఎందువల్లనంటేని వెనుకఁజెప్పినచొప్పునయాయహంకారమునకు జ్ఞాతృ
త్వము సరిపడదు- ఇంతియె కాక రెండును కంటికికనఁబడనివి- కంటికిక
నఁబడనివానికిఛాయ(నీడ)కనుబడుట లేదు-

౮౫. ఇఁకను అగ్నిసంపర్కమువలన ఇనుపముక్కకు వేడికలిగి
నట్లు జ్ఞానసంపర్కమువలన జ్ఞాతృత్వము తెలియఁబడుచున్నది,
అనియందురు- అదియును సరికాదు- జ్ఞానమునందు వాస్తవమైనజ్ఞాతృ
త్వమును మీరుఅంగీకరింపలేదు గాన దానిసంపర్కమునుపట్టి అహంకా
రమున జ్ఞాతృత్వమైనను జ్ఞాతృత్వము తెలియఁబడుటయైనను ఎట్లు
కలుగును? అచేతనమైన యహంకారమునకు జ్ఞాతృత్వమె సంభవింప
దు గాన బొత్తిగా దానిసంపర్కమునుపట్టి జ్ఞానమునందు జ్ఞాతృ
త్వమైనను జ్ఞాతృత్వము కనఁబడుటయైనను కుదురదు-

౮౬. వాస్తవముగా రెండిటియందును జ్ఞాతృత్వము లేదు, అ
హంకారము జ్ఞానమునకు అద్దము మొదలగునదివలె అభివ్యంజ
కమై జ్ఞానమును తనయందున్నదానిగానే అభివ్యంజనము చేయుచు
న్నది, అనుటయును సరికాదు- స్వయంప్రకాశుఁడైనయాత్మకు జ
డమైన యహంకారముచేత అభివ్యంజనముచేయఁబడుట యుక్తము
కాదు- ఈయంశము ఆత్మసిద్ధిలోఁజెప్పఁబడినది-

౮౭. శ్లో॥ శాన్తాఙ్గార ఇవాదిత్యమహంకారోజడాత్మకః। స్వ
యంజ్యోతిషమాత్మానం వ్యనక్తీతినయుక్తిమత్॥ (ఆరిపోయిననిప్పుసూ
ర్యునివలె జడస్వరూపమైన యహంకారము స్వయంప్రకాశుఁడైన
యాత్మను ప్రకాశింపఁజేయుననుట అయుక్తము- సమస్తపదార్థములు
ను స్వయంప్రకాశుఁడగునాని అనుభవమునకు అధీనమైనసిద్ధిగలవిక
దా- వానికిఅధీనమైన ప్రకాశముకలదై అచిత్తైన అహంకారము, పు
ట్టకయు నశింపకయునుండెడి స్వరూపప్రకాశముకలదియును సమ

స్త్రవస్తువులును తెలియఁబడుటకు హేతువునగు అనుభవమును అభి
వ్యంజనముచేయును, అనుదానిఁగూర్చి ఆత్మతత్త్వముఁ నెఱిఁగినవారు ప
రిహసింతురు-

౪౮. ఇంతియొకాక అహంకారమునకును అనుభవమునకును స్వ
భావముంబట్టి విరోధముండుట వల్లనును అనుభవము అననుభూతి(అ
నుభవముకానిది)కావలసివచ్చుటనును వ్యంక్త్య్వ్యంగ్యభావము(ఒకఁ
టివ్యంక్త అనఁగా తెలియఁజేయునది యగుటయు ఒకఁటివ్యంగ్యము
అనఁగా తెలియఁజేయఁబడునది యగుటయును)సరిపడదు-ఈయంశ
ముగూడఁజెప్పఁబడినది-శ్లో॥ వ్యఞ్జక్త్రవ్యఙ్గ్యత్వమన్యోన్యంనచస్యా
త్ప్రాతికూల్యతః। వ్యఙ్గ్యత్వేఽనుభూతిత్వహాన్సిస్యాద్వ్యథాఘకె
(ఒకఁటిదానికొకటి ప్రతికూలములు అనఁగా విరుద్ధములగుటవలన పర
స్పరము వ్యంక్త్య వ్యంగ్యభావముఅనఁగా ఒకఁటివ్యంజకమగుటయు
మఱియొకఁటివ్యంగ్యమగుటయుకుదురదు- ఆత్మవ్యంగ్యమగుటకలుగు
నేనిఘటమువలె జ్ఞానస్వరూపము కాకపోవుటయుతటస్థించును)సూ
ర్యకిరణములు తమచేఁదెలియఁజేయఁబడెడి హస్తముచేతఁదెలియఁ
జేయఁబడుటవలె జ్ఞానముచేతఁదెలియఁజేయఁబడెడి యహంకా
రముచేఁదెలియఁజేయఁబడుటజ్ఞానమునకుయుక్తమె అనుటసరిపడదు-
సూర్యకిరణములు హస్తముచేతఁదెలియఁజేయఁబడుటలేదు- మఱియే
మన్నను-కరతలము (అఱచేయి)చేతను అడ్డగింపఁబడినవై, సూర్యకి
రణములు, దట్టమైనంతనె మిక్కిలి స్ఫుటముగాఁదెలియఁబడుచు
న్నవి-కాఁబట్టికరతలము ఆకిరణములుదట్టమగుటకు హేతువగుటమా
త్రమెకాని అభివ్యంజకము(తెలియఁజేయునది)అగుటలేదు-

౪౯. ఇంతియొకాక ఈజ్ఞానస్వరూపుఁడగు నాత్మకుఅహంకా
రముచేఁగలిగెడి అభివ్యక్తి (స్ఫుటపడుట) యెట్టిది? పుట్టుకకా
దు- స్వతస్సిద్ధుఁడు (మఱియొకఁటిదానివలనఁగలుగనివాఁడు)అగుట
ను మఱియొకఁటిదానిచేఁబుట్టింపఁబడువాఁడుగా నంగీకరింపఁబడలేము
గదా- అతఁడుప్రకాశించుట(తెలియఁబడుట)యునుకాదు- (ఆత్మజ్ఞా
నమేకదా)-జ్ఞానముమఱియొకఁజ్ఞానముచేఁదెలియఁబడుటను మీ
రంగీకరింపలేదుగదా- ఈహేతువుననె ఆత్మనుతెలిసికొనుటకు సాధన

ములగువానికి సహాయముచేయుటయునుగాదు- ఆసహాయము రెండు విధములు- అందొకటి, తెలియవలసినదానికి ఇంద్రియములతో సంబంధముకలుగుటకు హేతువగుట- అదియెట్లన్నను,జాతిని (గోత్వము మొదలగుదానిని)గ్రహించునప్పుడు,వ్యక్తి (గోవు మొదలగునది), నేత్రము మొదలగు నింద్రియములతో జాతికిసంబంధమును కలుగఁజేయునట్లును, తనముఖమును తానుజూచికొనునప్పుడు అద్దముతనముఖమునకుముతనకంటికిని సంబంధమునుకలుగఁజేయునట్లును- రెండవది తెలిసికొనువానియందుండెడికల్మషమును(పాపమును)పోఁగొట్టుట- అదియెట్లన్నను,పరతత్త్వమును తెలియఁజేసెడిశాస్త్రమునకు, శమదమాదులు, తెలిసికొనువానియందుండెడి పాపమును బోఁగొట్టి సహాయమగుట- ఈయంశము ప్రాచీనులచేఁగూడఁజెప్పఁబడినది- శ్లో॥కరణానామభూమిత్వాన్నతత్సంబన్ధహేతుతా(ఆత్మ ఇంద్రియములకువిషయముకాదుగాన ఇంద్రియములతోడి సంబంధమునకు హేతువగుటయభివ్యక్తికాదు-)అని-

౫౦. ఇంతియెకాకజ్ఞానము తెలియఁబడునదిగా నొప్పినను, ఆ సామర్థ్యము, ఆ తెలివికిసాధనములగువానికిసహాయముచేయునని చెప్ప శక్యముకాదు- ఆసహాయము తెలియఁబడవలసిన దానితెలివిపుట్టుటకుఅడ్డములగువానిని పోఁగొట్టుటచేఁగావలయును- ఎట్లన్నను; రూపము(రంగు)మొదలగువాని తెలివిపుట్టుటకుఅడ్డమగుచీకటినిపోఁగొట్టుటచేఁగంటికిదీపము మొదలగునదిసహాయముచేయునట్లు-ఇచ్చట అట్టిది పోఁగొట్టవలసినది కనఁబడదు- జ్ఞానస్వరూపమైన యాత్మయందు ఆయాత్మనుగూర్చిన తెలివిపుట్టుటను అడ్డగించునదియునహంకారముచేఁబోఁదగినదియునగునదియెద్దియును లేదు- అజ్ఞానమున్నదేయంటిరేని, అజ్ఞానముఅహంకారముచేఁబోఁగొట్టఁబడఁదగినదిగానంగీకరింపఁబడలేదు- జ్ఞానమేకదా యజ్ఞానమునుపోఁగొట్టునది- ఇదిగాకఅజ్ఞానము జ్ఞానమునాశ్రయించియుండుటసంభవింపదు- అజ్ఞానమునకును జ్ఞానమునకును ఆశ్రయంబును (ఆధారంబును) విషయంబునొకటియెయగుటను, తెలిసికొనువాఁడగుటయును విషయమగుటయును లేనిజ్ఞానముమాత్రమేయైన సాక్షియందు అజ్ఞానముండుట

సంభవింపదు-జ్ఞానమునకాధారమగుటకు ప్రసక్తిలేని ఘటము(కుం
డ)మొదలగునవి యజ్ఞానమునకాధారమగుట యెట్లు లేదో, అట్లనె
ట్టి జ్ఞానముకూడ జ్ఞానమునకు ఆధారమగుటలేదుగాన అజ్ఞాన
మునకాధారమగుటయును కూడదు- ఒకప్పుడు సంవిత్తు (తెలివి)య
జ్ఞానమునకాధారమని చెప్పినను అట్లగాఁ జెప్పినసంవిత్తు జ్ఞాన
మునకువిషయముకాదుగాన దానియందుండెడియజ్ఞానము జ్ఞానము
చేనివర్తింపదు- జ్ఞానమెప్పుడును తనవిషయమునందలి యజ్ఞానము
నెపోఁగొట్టును-రజ్జువు(త్రాడు)మొదలగుదానియందున్నవలెనె (త్రా
టినిమాదిసర్పమని భ్రాంతిపుట్టినప్పుడు ఇదిత్రాడు గానిసర్పముకా
దు అనెడిజ్ఞానము తనకువిషయమగు త్రాటియందుఁగలిగినసర్పమనెడి
యజ్ఞానమును పోఁగొట్టినది)-కాఁబట్టి యొకప్పుడైనను దేనిచేతనై
నను సంవిత్తు(జ్ఞానము) నాశ్రయించియుండెడి యజ్ఞానముపోఁగొ
ట్టఁబడదు- సత్తు(ఉండునది)అనికాని అసత్తు(లేనిది)అనికానిచెప్పఁద
గని యజ్ఞానముయొక్క స్వరూపమును నిరూపించుట శక్యముకాదని
ముందు చెప్పఁబడఁగలదు- జ్ఞానప్రాగభావరూపమగునజ్ఞానము, జ్ఞా
నముపుట్టుటకు విరోధికాదుగాన దానినిపోఁగొట్టుటచే జ్ఞానసాధన
ములకెట్టియుపకారంబును లేదు- [అభావము నాలుగువిధములు- భేద
మనియును అత్యంతాభావమనియును ప్రాగభావమనియును నాశమని
యును-అందు భేదమనునదికాకపోవుట- ఎట్లన్నను- గోవు(ఎద్దు) మ
హిషము(దున్నపోతు)కాదు- అనునప్పుడు మహిషభేదము అనఁగా
దున్నపోతుకాకపోవుట ఎద్దుయందుకలదు- అత్యంతాభావమనఁగా లే
కపోవుట-ఎట్లన్నను- ఇచ్చట ఘటము (కుండ) లేదు- అనునప్పుడు ఘ
టాత్యంతాభావము అనఁగా కుండలేకపోవుట ఈస్థలమునఁగలదు-
ఈయత్యంతాభావమును సాధారణముగా అభావమనియె వాడెదరు-
ఎట్లన్నను, ఘటాభావము పటాభావముఅని- ఒకవస్తువుపుట్టక
ముందు ఆవస్తువుపుట్టువఱకును ఆవస్తువు లేకపోవునుగాన ఆలేకపోవుట
ను ప్రాగభావమనియెదరు- ఘటప్రాగభావము, పటప్రాగభావము అ
నియిట్లు చెప్పుదురు- ప్రకృతమున జ్ఞానప్రాగభావమనునది ఒకతె
లివిపుట్టకముందు ఆతెలివిలేకపోవుట- ఇఁకనాశమనునది ఒకవస్తు

పుచెడినపైని ఆవస్తువులేకపోవుట- ఘటనాశము పటనాశము అని యిట్లు చెప్పుదురు- ఘటధ్వంసముపటధ్వంసము-అనికూడ వ్యవహరింతురు-] కాఁబట్టి పైప్రకారముగానును అనుభూతికి(జ్ఞానమునకు) అహంకారముచేతను అభివ్యక్తి సంభవింపదు.

౫౧. అభివ్యంగ్యమును తనయందున్నట్లు అభివ్యంజనముచేయుట అభివ్యంజకముల స్వభావమనుట సరికాదు- ఎందువల్లనంటేని, దీపము మొదలగు వానియందుఅట్లుకనఁబడుటలేదు- జ్ఞానఁబును దానిసాధనంబును వానికిఉపకరించునదియునుగూడ, పదార్థము ఉన్నదిఉన్నట్లు తెలియుటకుతగినస్వభావముకలవి- అదియును స్వతః ప్రామాణ్యన్యాయముచేత సిద్ధించినది- (స్వతఃప్రామాణ్యమనఁగా జ్ఞానము యథార్థమును తెలియఁజేయునదియగుటగూడ ఆజ్ఞానమునందె తెలియఁబడుట) ఇంతియొకాక అద్దము మొదలగునది ముఖము మొదలగు దానికి అభివ్యంజకమె కాదు- మఱియేమన్నను, చక్షుస్సుయొక్క తేజస్సుప్రతిఫలించుట(Reflection)యనెడిదోషమునుకలుగఁజేయును- ఆదోషమువలనఁగలిగినదే ముఖము మొదలగునదితాలుమాలుగాఁగనఁబడుట- అభివ్యంజకము వెలుగు మొదలగునదియే-ప్రకృతమునునట్లు, అహంకారముచేత, స్వయంప్రకాశమైన జ్ఞానమునందు, అట్టిదోషముకలుగుటసంభవింపదు- వ్యక్తికిజాతి ఆకారముగాన జాతి వ్యక్తియందున్నట్లు కనఁబడునుగాని వ్యక్తికి వ్యంగ్యమగుటనుకాదు- కాఁబట్టి అంతఃకరణమైన అహంకారమందున్నట్లు జ్ఞానము తెలియఁబడుటకు, స్వభావమునఁగానీ దోషమువలనఁగానీ కారణమేదియును లేదుగాన, అహంకారమునకు జ్ఞాతృత్వమైనను అట్లుతెలియఁబడుటయైనను సంభవింపదు- కాఁబట్టి స్వయముగానె జ్ఞాతగాసిద్ధింపుచున్న అహమ్ శబ్దార్థమె ప్రత్యగాత్మ- జ్ఞానమాత్రముకాదు-అహమ్ అనిచెప్పఁబడుటలేదేని జ్ఞానమునకుఁగూడ ప్రత్యక్త్వముసిద్ధింపదు, అనిచెప్పఁబడినదిగదా-

౫౨. తమస్సనెడిగుణముచేత ఆక్రమింపఁబడుటవల్లనును పరాగర్థములయొక్క (మఱియొక్కదానిచేఁదెలియఁబడువానియొక్క) అనుభవము లేకపోవుటవల్లనును అహమ్ అనెడిఅర్థము ప్రత్యేకము

గానును స్ఫుటముగానును తెలియఁబడుట లేకపోయినను మేలుకొ
నువఱకును అహమ్ (నేను) అనియొకరీ-విధముగానె ఆత్మస్ఫురించుట
వలన నిద్రయందుఁగూడ అహమ్ (నేను) అనఁబడుటతప్పదు. మీరుఅంగీక
రించిన అనుభూతికిని అట్లె ప్రసిద్ధి యనవలసియున్నది. నిద్రపోయి
లేచినవాఁడెవ్వఁడును,—అహమ్ (నేను) అనిచెప్పఁబడనిద్రె మిగిలి
నపదార్థములకంటె విలక్షణమైనయాకారముకలదైన జ్ఞానమైననే
ను, అజ్ఞానమునకుసాక్షిగానుంటిని—అనియీవిధమైన నిద్రాకాలమం
దలి అనుభవమును పరామర్శించుట(తలంచుట) లేదు. నిద్రపోయిలే
చినవాఁడు నేనుసుఖముగా నిద్రించితిననికదా తలంచును. ఈతలం
పుచేత అప్పుడుగూడ అహమ్ (నేను) అనిచెప్పఁబడెడి ఆత్మయె సుఖ
ముకలవాఁడగుటయుజ్ఞాత(తెలిసికొనువాఁడు)అగుటయు తెలియఁబ
డుచున్నది. ఇప్పుడుసుఖముకలుగునట్లు అప్పుడు నిద్రబోతిననియె ఈ
తలంపుఅనిచెప్పందగదు. ఈతలంపు ఇట్టిస్వరూపముకలది కాకపో
వుటయె ఇందుకుహేతువు. అహమ్(నేను) అనిచెప్పఁబడెడిఆత్మఅస్థి
రుఁడుగాన అప్పటి అహమ్ శబ్దార్థము సుఖముకలవాఁడగుటను
తలంచుట సంభవింపనఁగూడదు. ఎందుచేతనంటేని, నిద్రించుటకు
ముందు అనుభవింపఁబడిన వస్తువును నిద్రించిలేచినవాఁడు ఇదినాచే
తఁజేయఁబడినది, ఇదినాచేత ననుభవింపఁబడినది, నేనుదీనినిపలికితిని,
అనియిట్లుతలంచుచున్నాఁడు. ఇంతకాలమును నేనేమియు తెలిసికొన
కుంటినిఅనికూడతలంచుచున్నాఁడేయంటిరేని,అయిననేమి? ఏమియును
తలంపకుంటినని అన్నియు నిషేధింపఁబడినవి అంటిరేని, అట్లుకాదు.
నేనుతెలిసికొంటినిఅని అహమ్ శబ్దార్థమైన తెలిసికొనువాఁడు అ
నువర్తింపుచునేయున్నాఁడు. తెలియఁబడువానినన్నిటింగూర్చికదాయీ
నిషేధము. ఏమియుఁదెలిసికొనకుంటినను నిషేధము అన్నిటినింగూర్చి
నదయ్యెనేని మీకుఅభిమతమగు అనుభూతికూడ నిషేధింపఁబడినది కా
వలసివచ్చును. నిద్రాసమయమున అనుసంధింపఁబడుచుండెడి, అహ
మర్థమైజ్ఞాత(తెలిసికొనువాఁడు)యయినయాత్మను, అహమ్(నేను)
అనిపరామర్శించి ఏమియునెఱుఁగకుంటినని ఆతనిజ్ఞానమె నిషేధింపఁ
బడుచుండఁగా ఆకాలమున నిషేధింపఁబడుచుండెడి జ్ఞానము సిద్ధిం

చుననియును, అనువర్తింపుచుండి జ్ఞాతయయిన అహమర్థము సిద్ధింపదనియును, నేనేమియు నెఱుంగకుంటిననెడి ఈపరామర్శము (తలంపు) చేత నే సాధింపఁబోవుచున్న నీవు, ఈసాధించుటను అచేతనములయెదుట జరిగింపవలసినది- నన్నుగూడ నేనెఱుంగకుంటినని అహమర్థముగూడనప్పు డనుసంధింపఁబడకపోవుట తోఁచుచున్నదేయంటిరేని, తమరు, తమయనుభవములోనుఁదమమాటలోను నుండెడి విరోధమును గూడ నెఱుంగరు- నేను నన్ను తెలిసికొనకుంటిననిగదా అనుభవంబునుమాటయును- నన్నుఅని ఏమినిషేధింపఁబడుచున్నదని శంకింతురేని, మీరడుగునదియుక్తమె- దానిం జెప్పెదము- అహమర్థమైనజ్ఞాత అనువర్తింపుచునే యుండుటను వానిస్వరూపము నిషేధింపఁబడుటలేదు- మఱియేమన్నను, మేలుకొనినసమయమున అనుసంధింపఁబడుచుండెడి వర్ణాశ్రమాదివైశిష్ట్యము(వర్ణము ఆశ్రమము మొదలగువానితోఁగూడియుండుట) అహమర్థమునకు నిషేధింపఁబడుచున్నది- నేనునన్నెఱుంగకుంటినన్నప్పుడు, దానివిషయములను ఏర్పఱుపవలసియున్నది- జాగ్రదవస్థలో(మేలుకనియున్నప్పుడు) అనుసంధింపఁబడెడి జాతిమొదలగువానితోఁగూడినఅహమర్థము నన్నుఅనునంశమునకు విషయము- నిద్రావస్థయందు ప్రసిద్ధమైవిశదముగాని తనయనుభవముమాత్రముగల అహమర్థము నేనుఅనునంశమునకు విషయము- నేనిచ్చట నిద్రించియున్నవాఁడననియు నేనిట్టివాఁడననియు నన్ను నేనెఱుఁగకుంటిని అనియేకదా అనుభవప్రకారము-

౫౩. ఇంతియుకాకనిద్రయందు ఆత్మ అజ్ఞానమునకు సాక్షిగానుండుననికదామీమతము- సాక్షిత్వమనఁగా ప్రత్యక్షముగాఁదెలిసికొనువాఁడగుటయేకదా- తెలిసికొనకున్నవానికి సాక్షిత్వములేదుగదా- లోకమునందును వేదమునందునుగూడ తెలిసికొనువాఁడె సాక్షియని చెప్పఁబడునుగాని తెలివిమాత్రముసాక్షియని చెప్పఁబడదు- మహాత్ముఁడగు పాణినిగూడ (౫॥౨॥౯౧॥) సాక్షాద్ద్రష్టరి సంజ్ఞాయామ్ అనిప్రత్యక్షముగాఁదెలిసికొనువానియందె సాక్షిశబ్దమును సాధించెను- ఆయీసాక్షి తెలిసికొనుచున్నానని తోఁచుచున్నవాఁడై అస్మదర్థమేకాన అప్పుడు అహమర్థము తోఁపకయుండుట ఎట్లు ?- తన

తాఁదానుప్రకాశించుచున్నప్పుడు నేనుఅనియె ప్రకాశించుచుండునుగా
న, నిద్రమొదలగు వానియందుఁగూడను ఆత్మప్రకాశించుచున్నవాఁడై
నేనుఅనియెప్రకాశించుచున్నాఁడని సిద్ధమైనది-

౨౪. మోక్షదశయందు అహమర్థము అనువర్తింపదనుటయు
యుక్తముఁకాదు- అట్లయినచో ఆత్మనశించుటయె మోక్షమని ప్రకా
రాంతమున(మఱియొకవిధమున)చెప్పఁబడినదగును- అహమర్థము
ధర్మమాత్రముకాదు- అట్లయియుండినచో అదిపోయినను అవిద్యనివ
ర్తించినప్పుడువలె స్వరూపము నిలువవచ్చును- మీదిమిక్కిలి ఆత్మ
యొక్కస్వరూపమె అహమర్థము- జ్ఞానముఆత్మయొక్కధర్మము-
నేను తెలిసికొనుచున్నాను,జ్ఞానమునాకుఁగలిగినది, అనియిట్లు అహమ
ర్థమునకు ధర్మముగానె జ్ఞానముతోఁచుచున్నది- ఇంతియెకాక ఎ
వ్వఁడు, పరమార్థమునఁగాని భ్రాంతిచేతఁగాని ఆధ్యాత్మికము మొద
లగు (౪ పేజి॥౮ పేరా॥)దుఃఖములచేత దుఃఖించుచు నేనుదుఃఖము కల
వాఁడనని తలంచునో, తరువాతను, ఈదుఃఖసమూహమునంతయు మ
ఱిపుట్టకుండునట్లు పోఁగొట్టికొని నేనుస్వస్థత కలవాఁడను ఎట్ల
గుదును?అని మోక్షాభిలాషకలవాఁడగునో,వాఁడెఆ మోక్షముయొక్క
సాధనమందుఁబ్రవర్తించును- మోక్షసాధనమును ఆచరించుటచేత,నే
నె లేకపోదునని తలంచునేని, వీఁడు మోక్షముజోలికయినంబోవఁడు- త
రువాతను అధికారిలేకపోవుటను మోక్షశాస్త్రమెల్లను ప్రమాణము
కాకపోవలసివచ్చును- అహమ్ అనుదానిచేతఁజూపఁబడిన ప్రకాశమా
త్రము మోక్షమందునిలుచునంటిరేని, దీనిచేతనేమి ప్రయోజనము? నే
నునశించినను ప్రకాశమాత్రము ఉండుననుకొని బుద్ధిపూర్వకముగాఁ
బనిసేయు వాఁడొకఁడైనను ప్రవర్తింపఁడుగదా- కాఁబట్టి తెలి
సికొనువాఁడుగా సిద్ధించుచున్న అహమర్థమె ప్రత్యగాత్మ- ఆప్ర
త్యగాత్మ ముక్తియందుఁగూడ నేననిప్రకాశించును; తనకుఁదానే ప్ర
కాశించువాఁడగుటవలన; ఎవ్వఁడెవ్వఁడు తనకుఁదానె ప్రకాశించునో,
వాఁడెల్ల నేననియె ప్రకాశించును; అట్లు ప్రకాశించువాఁడుగా నిద్ర
ఋ వామదేవునకును సమ్మతుఁడైన సంసారియగునాత్మయె ఉదాహరణము;
ఏదినేనని ప్రకాశింపదో అదితనకుఁబ్రకాశింపదు; ఇందుకు ఘటము మొ

దలగునది దృష్టాంతము; ఈముక్తాత్మ తనకు బ్రకాశింపుచున్నాడు; అందువలన ముక్తుడు నేననియె ప్రకాశించును. నేనని ప్రకాశించుటచేత ముక్తుడు జ్ఞానములేనివాడగుటయు సంసారియగుటయు ప్రసక్తించునని శంకింపబనిలేదు. ఎందువల్లనంటేని;- అజ్ఞుడగుటయు సంసారియగుటయు మోక్షమునకు విరుద్ధములు. ఇంతియె కాక అహమ్(నేను) అనితోచుట అజ్ఞత్వాదులకు హేతువుకాదు. అజ్ఞానము స్వరూపాజ్ఞానమైనను అన్యథాజ్ఞానమైనను విపరీతజ్ఞానమైనను అయియుండవలెను. అహమ్(నేను) అనియె ఆత్మయొక్క స్వరూపముగాన, స్వరూపజ్ఞానరూపమైన అహమ్ అనెడిజ్ఞానము అజ్ఞత్వమును సంపాదింపదు. ఇక సంసారిత్వము నెట్లుసంపాదించును? దానికి విరోధిగాన దానినినశింపజేయును.

౫౫. బ్రహ్మమె అన్నిటికి నాత్మయనెడి ప్రత్యక్షముచేత అజ్ఞానమంతయు నిశ్శేషముగాబోయినవారైన వామదేవాదులకుగూడ ఆత్మానుభవము అహమ్(నేను) అనియె కానబడుచున్నది.

(బృ॥౩॥౪॥౧౦) తద్ధైతత్పశ్యన్నృషిర్వామదేవః ప్రతిపేదే, అహం మనురభవం సూర్యశ్చ (ఆయీబ్రహ్మమును జూచుచున్నవాడై వామదేవఋషి నేను మనువునైతిని, నేను సూర్యుడనైతిని, అని తెలిసికొనెను. అనగా నేను శరీరముగాగలవాడగు భగవంతుడె మనువు శరీరముగాగలవాడు అనుట.)

( ) అహమేవ చ వర్తామి భవిష్యామి (నేనేయున్నాను, నేనేయుండగలను,) ఇవి మొదలయిన శ్రుతులుకలవు.

౫౬. మిగిలినయజ్ఞానములకన్నిటికి విరోధియైనదియు సత్తు అనిమాత్రము చెప్పబడునదియు నగు పరబ్రహ్మముయొక్క వ్యవహారంబు నిట్లె (నేననియె).

(ఛా॥౬॥౩॥౨॥) హన్తాహమిమాస్తిస్రో దేవతాః (అనుప్రవిశ్య= నేను ఈమూడు దేవతలను ప్రవేశించి- హన్త అనునది సంతోషమును తెలియజేయును)

(ఛా॥౬॥౨॥౩॥) బహుస్యాంప్రజాయేయ (ఆబ్రహ్మము, నేను విస్తారముగా నగుదయును, పుట్టవలయును, అని సంకల్పించెను)

(ఐత॥౧॥౧॥) స ఈక్షత లోకాన్నుసృజా ఇతి (అపరమాత్మలో
కములను నేను సృజింపవలయునని సంకల్పించెను)

(భగ॥౧౫అ॥౧౮శ్లో॥) యస్మాత్ క్షరమతీతోహమక్షరాదపిచో
త్తమః। అతోస్మిలోకే వేదేచ ప్రథితః పురుషోత్తమః॥ (నేను ఎందువలన క్ష
రమును అనఁగా సమస్త భూత సమూహమును అతిక్రమించితినో, అ
క్షరముకన్నను అనఁగా ముక్తస్వరూపముకన్నను ఉత్తముఁడనో,
ఇందువలన, లోకమందును వేదమునందును పురుషోత్తముఁడనని ప్రసిద్ధుఁ
డనైతిని)

(భగ॥౧౦అ॥౨౦శ్లో॥) అహమాత్మా గుడాకేశ (ఓయర్జునుఁ
డా నేను అన్నిటికిని ఆత్మను)

(భగ॥౨అ॥౧౨శ్లో॥) నత్వేవాహం జాతునాసం (నేను ఒకప్పు వు
డును లేకుంటినన్నమాట లేదు)

(భగ॥౭అ॥౬శ్లో॥) అహంకృత్స్నస్య జగతః ప్రభవః ప్రళయస్త
థా (నేను సమస్తమైన జగత్తునకును ఉత్పత్తికారణంబును ప్రళయకార
ణంబును అగుచున్నాను)

(భగ॥౧౦అ॥౮శ్లో॥) అహం సర్వస్య ప్రభవో మత్తస్సర్వం ప్రవ
ర్తతే (నేను అంతటికిని ఉత్పత్తికారణము-నావలననే అంతయు ప్రవర్తించు
చున్నది-)

(భగ॥౧౨అ॥౭శ్లో॥) తేషామహం సముద్ధర్తా మృత్యు సంసా
రసాగరాత్ (మృత్యువుతోఁ గూడిన సంసారమనెడి సముద్రమునుండి వా
రలను ఉద్ధరించువాఁడను నేనే)

(భగ॥౧౪అ॥౪శ్లో॥) అహం బీజప్రదః పితా (నేను బీజమును అనఁ
గా వీర్యమునిచ్చెడి తండ్రిని)

(భగ॥౭అ॥౨౬శ్లో॥) వేదాహం సమతీతాని (అతిక్రమించినవా
నిని నేనెఱుంగుదును)

౫౭. ఇచ్చట నొకచిన్న శంకకలుగును- నేను అనునదియె ఆత్మయొ
క్కస్వరూపమైనయెడల అహంకారము క్షేత్రములలోఁ జేర్పఁ భగ
వంతుఁడెట్లు ఉపదేశించెను?

(భగ॥౧౩అ॥౫శ్లో॥) మహాభూతాన్యహంకారో బుద్ధిరవ్యక్తమే

వచ(మహాభూతములును, అహంకారంబును, బుద్ధియును, అవ్యక్తం
బును)అని

౫౮. ఇట్లని శంకకుఉత్తరము చెప్పఁబడును- స్వరూపమునుఉప
దేశించుపట్లను అంతటను అహమ్అనియె ఆత్మనుఉపదేశించుటవల్ల
నును, ఆత్మస్వరూపము అట్లె తెలియఁబడుటవల్లనును అహమ్అనిఇ
ట్లె ప్రత్యగాత్మయొక్క స్వరూపము-అవ్యక్తము(ప్రకృతి)యొక్క పరి
ణామవిశేషమగు నహంకారము క్షేత్రములలోఁజేరియుండుట భగ
వంతునిచేత నుపదేశింపఁబడినది- అది,ఆత్మకాని దేహమున అహమ్
అనెడిబుద్ధికలుగుటకు హేతువగుటచే, అహంకారము అని చెప్పఁబ
డుచున్నది-ఈయహంకారశబ్దమునకు అభూతతద్భావమున(అదికానిది
అదియగుటయందు)చ్విప్రత్యయమును కలుగఁజేసి వ్యుత్పత్తిచేయవల
యును- ఈయహంకారమెగొప్పవారలనవమానముచేయుటకు హేతు
వైశాస్త్రములలో గర్వమనుపేరనుతలుచుగా విడువవలసినదిగాఁజె
ప్పఁబడుచున్నది- కాఁబట్టి బాధకమేమియులేని నేననెడిజ్ఞానము
సాక్షాత్తుగానాత్మను తెలియఁజేయునదియె- శరీరమునందుఁగలిగెడినే
ననెడిజ్ఞానము అవిద్యయె(అజ్ఞానమె)- ఈయంశము మహాత్ముయగు
పరాశరునిచేఁజెప్పఁబడినది-

(వి॥పు॥౬అం॥౭అ॥౧౦-౧౧శ్లో॥) శ్రూయతాంచాప్యవిద్యా
యాస్స్వరూపంకులనన్దన। అనాత్మన్యాత్మబుద్ధిర్యా(ఓకులశ్రేష్ఠుఁడా!
అవిద్యయొక్క స్వరూపమువినఁబడవలయును-ఆత్మకానిదానియందు ఆ
త్మయనెడి బుద్ధి యేది కలదో)-

౫౯. జ్ఞానముమాత్రమె ఆత్మయైనయెడను ఆత్మకానిదానియం
దు ఆత్మయనెడియభిమానము(జ్ఞానము),శరీరముజ్ఞానముఅనితోఁచు
టయె యైయుండవలెను- జ్ఞాత(తెలిసికొనువాఁడు)అనితోఁచుటకాఁ
గూడదు-కాఁబట్టితెలిసికొనువాఁడగు అహమర్థమెయాత్మ- ఆత్మసి
ద్ధియందుఁగూడనిట్లుచెప్పఁబడినది-

౬౦. శ్లో॥ అతఃప్రత్యక్షసిద్ధత్వాదుక్తన్యాయాగమాన్వయాత్।
అవిద్యాయోగతశ్చాత్మాజ్ఞాతాఽహమితిభాసతే॥(ఇట్లు ప్రత్యక్షసిద్ధ
మగుటవల్లనును, చెప్పఁబడినయుక్తులు,ప్రమాణవచనములు,వీనిసమ

న్వయమువల్లనను, అవిద్యయనఁగా దేహాత్మాభిమానముదుఁ రుటవల్లనను, ఆత్మ తెలిసికొనువాఁడు-అహమ్ (నేను) అనితోఁచుచున్నాఁడు-]

౬౧. శ్లో॥ దేహేన్ద్రియమనః ప్రాణధీభ్యోఽన్యోఽనన్యసాధనః। నిత్యోవ్యాపీప్రతిక్షేత్రమాత్మాభిన్నస్స్వతస్సుఖీ (దేహముఇంద్రియములు, మనస్సు ప్రాణము, వీనికంటెనన్యుఁడును, స్వయంప్రకాశుఁడును, నిత్యుఁడును, మిక్కిలిసూక్ష్ముఁడగుటచే అచేతనములన్నిటియందును ప్రవేశించువాఁడును, ప్రతిశరీరంబును భిన్నుఁడైనవాఁడును, స్వయముగా సుఖముకలవాఁడును, ఆత్మ)

౬౨. దోషమూలమగుటను అన్యథాసిద్ధిని (గత్యంతరమును) ఊహింపనవకాశములేదుగాన భేదములనన్నిటిని నవలంబించియున్న ప్రత్యక్షము శాస్త్రముచేత బాధింపఁబడఁదగినది, అని చెప్పినయెడల-ఆ దోషమేదియో చెప్పవలసియున్నది- దానింబట్టికదా మీరు ప్రత్యక్షమునకు అన్యథాసిద్ధిని చెప్పితిరి-అనాదిగానుండెడి భేదవాసనయే దోషమన్నచో, భేదవాసనతిమిరాదులవలె వస్తువును ఉన్నది ఉన్నట్లుగాక విపరీతముగాఁదెలియఁజేయుట మీకు మతియెచ్చటనైనందెలిసియున్నదా? ఈ శాస్త్రవిరోధము చేతనే తెలియఁబడఁగలదంటిరేని అన్యోన్యాశ్రయము వచ్చును- శాస్త్రము విశేషములన్నియు లేనివస్తువును తెలియఁజేయునదియను నిశ్చయము కలిగినపయిని భేదవాసన దోషమని నిశ్చయింపఁబడును- భేదవాసనదోషమని నిశ్చయింపఁబడినపయిని శాస్త్రము విశేషము లెవ్వియు లేనివస్తువును తెలియఁజేయునదియని నిశ్చయింపఁబడును, అని అన్యోన్యాశ్రయము- ఇంతియె కాక భేదవాసనమూలముగాఁగలదగుటను ప్రత్యక్షము అయథార్థమైనయెడను శాస్త్రముకూడ నవిద్యమూలముగాఁగలదిగాన అట్లే కావలసివచ్చును- ఇఁకను,- శాస్త్రము దోషమూలమైనను, ప్రత్యక్షముచేఁదెలియఁబడిన భేదములనన్నిటిని పోఁగొట్టెడి జ్ఞానమునకు హేతువగుటను పరముగాన (తరువాతిదిగాన) ప్రత్యక్షమునకు బాధకము, అనియందురు- అది సరికాదు- దోషమూలము అని తెలిసినపయిని పరత్వము (తరువాతిదగుట) ఏమియుం జేయఁజాలదు- త్రాటిని చూచి సర్పమనుకొనుటవలన భయము కలుగఁగా వీఁడు భ్రాంతుఁడని ఎఱింగినవాఁడొకఁడు

డు ఇదిసర్పముకాదు భయపడకుమని చెప్పినను భయము నివర్తించుట కానఁబడదు- శాస్త్రము దోషమూలమగుట శ్రవణసమయమునందె తెలియఁబడినది- మననము మొదలగునవి శ్రవణమువలనఁగలిగినదియు అన్ని భేదములను పోఁగొట్టునదియు నగు బ్రహ్మాత్మైకత్వ విజ్ఞానము (బ్రహ్మంబును తనయాత్మయును ఒక్కటియే యనెడి జ్ఞానము)యొక్కయభ్యాసము స్వరూపముగాఁగలవె- ఇంతియెకాక, ఇదిశాస్త్రము, ఇది దోషమునూహింపనవకాశములేనిది, ప్రత్యక్షము దోషమునూహింపనవకాశముగలది, అనినీకు దేనిచేతఁదెలిసినది? స్వతస్సిద్ధమై విశేషములన్నియు లేనియనుభవము దీనిందెలియఁజేయదు- అదివిషయము కెవ్వియు లేనిదిగాన శాస్త్రమునుగూడ విషయీకరింపదు- ఇంద్రియములవలనఁగలిగెడి ప్రత్యక్షము దోషమూలకమగుటను విపరీతార్థము(ఒక్కవిధముగానున్న విషయమును మఱియొక విధముగాఁదెలియఁజేయునది)గాన దానిచేతఁగూడఁదెలియఁబడదు- మిగిలినప్రమాణములన్నియుం గూడ ఈప్రత్యక్షమూలముగాఁగలవియేకదా- కాఁబట్టి మీపక్షమును సాధించెడి ప్రమాణములను ఒప్పుకపోవుటవలన మీయిష్టము సిద్ధింపదు- వ్యావహారికమైన ప్రమాణప్రమేయ వ్యవహారముమాకును గలదంటిరేని,- వ్యావహారికమనఁగా నెట్టిది? ఆపాతప్రతీతిసిద్ధమై (పూవాయగాఁదెలియఁబడినదై)యుక్తులచే విమర్శింపఁబడినచో నట్లు నిలువనిది వ్యావహారికమంటిరేని,- దానిచేత నేమి ప్రయోజనము? ప్రమాణముగాఁదెలియఁబడినను యుక్తులచే బాధింపఁబడుటను ప్రమాణము చేయవలసిన కార్యమును జేయదుగదా- ఒకప్పుడు ఇట్లందురు, శాస్త్రంబును ప్రత్యక్షంబునుగూడ నవిద్యామూలకములే యైనను ప్రత్యక్షముచేఁదెలియఁబడినది శాస్త్రముచే బాధింపఁబడుట కానంబడుచున్నది, శాస్త్రముచేఁదెలియఁబడెడి సత్తును(ఉండునదియు) అద్వితీయంబు(రెండవదిలేనిదియు) నగు బ్రహ్మము తరువాతిదానిచే బాధింపఁబడుటలేదుగాన విశేషములేమియు లేని జ్ఞానమాత్రమైన బ్రహ్మమె పరమార్థము, అని- అదియుక్తము కాదు- బాధింపఁబడకపోయినను దోషమూలకమగునది పరమార్థము కాకపోవుట నిశ్చయింపఁబడును-

<u>౬౩. ఫలితార్థము- కాచము మొదలగు నేత్రదోషములెవ్వియు</u>

లేనిపురుషు లెవ్వరును చూడనిపర్వతగుహాలో నివసించుచున్నవారును, త
మకుఁదిమిరదోషమున్నదని ఎఱుఁగనివారును నగుకొందఱు తిమిరదోషము
గలవారలకు అందఱకును ఒక్క-విధముగానే చంద్రులుఇద్దఱు అనెడిజ్ఞాన
ముకలుగుచున్నది- అచ్చట బాధకజ్ఞానము లేకపోయినంతమాత్రముచేత
అదిఅసత్యముకాకపోవుట లేదుగాన అజ్ఞానమునకు విషయమైనద్విచం
ద్రత్వము (ఇద్దఱుచంద్రులుకలుగుట) గూడఅసత్యమే- అయథార్థ
జ్ఞానమగుటకు హేతువుదోషమేకదా- అట్లె బ్రహ్మజ్ఞానముగూడ
అవిద్యామూలకముగాన తనకువిషయమగు బ్రహ్మముతోఁగూడ నస
త్యమె కావలయును- ఈవిషయమున ప్రయోగములు(ప్రసంగతర్కము
లు) గూడఁగలవు- వివాదాస్పదమైనబ్రహ్మము అసత్యము; అవిద్యగల
వానికి పుట్టినజ్ఞానమునకు విషయమగుటను; ప్రపంచమువలెనె- బ్ర
హ్మము అసత్యము; జ్ఞానమునకు విషయమగుటవలన; ప్రపంచము
వలెనె- బ్రహ్మము అసత్యము;అసత్యమైనహేతువువలనఁగలిగినజ్ఞా
నమునకు విషయమగుటను;ప్రపంచమువలెనె-

౭౮- స్వప్నమునందలి యేనుఁగు మొదలగువాని జ్ఞానము అ
సత్యమైనను సత్యమైన శుభాశుభజ్ఞానమునకు హేతువగునట్లు అవి
ద్యామూలకమగుటచే నసత్యమైన శాస్త్రముగూడ పరమార్థమైన
బ్రహ్మమును గురించిన జ్ఞానమునకు హేతువగుట విరుద్ధము కాదు
అని చెప్పఁగూడదు- ఎందువల్లనంటేని, స్వప్నమునందలి జ్ఞానము అ
సత్యముకాదు- అందువిషయములకేకదా మిథ్యాత్వము- వానికేకాని
జ్ఞానమునకు బాధకనఁబడుటలేదుగదా- నేనుస్వప్నవేళను అనుభ
వించిన జ్ఞానముగూడలేదని ఎవ్వనికైనందోచుటలేదుగదా- జ్ఞానమ
యితేనున్నది, అర్థములులేవు,అనికదా బాధకజ్ఞానము- మాయఁ
జేయువానియొక్క మంత్రౌషధాదులవలనఁగలిగినమాయామయజ్ఞా
నముగూడ సత్యమైయె ప్రీతికిని భయమునకును హేతువగుచున్నది- అ
చ్చట జ్ఞానముగూడబాధింపఁబడలేదు- విషయములు ఇంద్రియములు
మొదలగు వానిదోషమువలనగలిగిన త్రాడు మొదలగు వానియందలి
సర్పాది జ్ఞానముసత్యమైయె భయము మొదలగు దానికి హేతు
వగుచున్నది- తానుకలవఁబడకపోయినను సర్పముదగ్గఱనుండుటవల

న తానుకలవఁబడినట్లు కనఁబడెడి జ్ఞానము సత్యమైనదె- మరణమునకు కారణమైన శంకావిషజ్ఞానముగూడ సత్యమైనదె- వాస్తవమైన జలామలయందు ముఖము మొదలగునది కనఁబడుటగూడ వాస్తవముగా ముఖమునందుండెడి విశేషమును నిశ్చయించుటకు హేతువైనదె- ఈజ్ఞానములు పుట్టుకకలవగుటను కార్యకరములగుటను సత్యత్వము నిశ్చయింపఁబడుచున్నది- ఏనుఁగు మొదలగునవి లేనియప్పుడు వానిజ్ఞానములుమాత్రము సత్యమగుటయెట్లు?, అంటిరేని, అదియుక్తముకాదు- జ్ఞానములకు విషయముకలిగియుండుట మాత్రమెకావలసినది- వస్తువుతెలియఁబడుటయె విషయమగుటకు కావలసినది- ప్రకృతమున దోషవశమువల్ల తెలియఁబడుట(స్ఫురించుట) కలిగియెయున్నది- అది(విషయము)బాధింపఁబడినదిగాన అసత్యమని నిశ్చయింపఁబడుచున్నది- బుద్ధిబాధింపఁబడలేదుగాన సత్యమెయని చెప్పఁబడినది-

౬౫. రేఖచేత(లిపిచేత)వర్ణములను తెలిసికొనునప్పుడుగూడ అసత్యమునుపట్టి సత్యమును తెలిసికొనుటలేదు- ఎందుచేతనంటేని, రేఖసత్యమె- వర్ణస్వరూపముగాఁదెలియఁబడిన రేఖగదా వర్ణజ్ఞానమునకు హేతువు, వర్ణస్వరూపమగుట యసత్యముగాదా యంటిరేని, అట్లుకాదు- అసత్యమైన వర్ణస్వరూపత్వము ఇచ్చట నుపాయమగుటలేదు- లేనిదియు తెలియఁబడనిదియును ఉపాయమగుట కనఁబడదు-ఉపపన్నముసయుక్తముగాదు-ఇఁకనుఆరేఖయందలివర్ణజ్ఞానముకారణమన్నను, అసత్యమునుపట్టి సత్యజ్ఞానములేదు- వర్ణజ్ఞానముసత్యమెకదా- ఇదికాక ఉపాయంబును (సాధనంబును) ఉపేయంబును (సాధ్యంబును)ఒకటియే కావలసివచ్చును- రెండునువర్ణజ్ఞానములగుటలో విశేషములేదుగదా- రేఖతనయందులేని వర్ణస్వరూపముచేతనే ఉపాయమగునెడల ఒకటేరేఖయె తనయందులేని అన్నివర్ణముల స్వరూపమగుట సులభముగాన, ఒకటేరేఖను చూచినతోడనే అన్నివర్ణంబుల జ్ఞానమును కలుగవలయును- ఇఁకనుఒక్కొకటిశరీరమందు దేవదత్తుఁడు మొదలగుసంకేతములను చేసినట్లు గంటిచే గ్రహింపఁదగిన ఒక్కొకటిరేఖయందు దానిచేత గ్రహింపఁదగిన ఒ

కొక్కవర్ణముయొక్కసంకేతముంబట్టి ఒకొక్కరేఖ ఒకొక్కవర్ణజ్ఞానమునకు హేతువగునంటిరేని, సరియె- అప్పుడు సత్యమైన దానివలననే సత్యజ్ఞానముకలిగినది- రేఖయునుసంకేతంబును సత్యముకేక దా- రేఖాగవయమును (గొజపోతుచిత్తరువును) పట్టి సత్యమైనగవయము తెలియుటకూడ సాదృశ్యమును (పాటిని) పట్టి వచ్చినదె- సాదృశ్యముసత్యమె.

౭౭. శబ్దముయొక్కటియేయయిధ్వని విశేషములచేతను అర్థవిశేషముల జ్ఞానమునకు హేతువైనను అసత్యమును పట్టి సత్యము తెలియఁబడుట లేదు- అనేకధ్వనులచే నభివ్యక్తమగు నొక్కశబ్దమె ఆయాధ్వనిచేత అభివ్యంగ్యమగు స్వరూపమునుబట్టి అర్థవిశేషములతోడి సంబంధమును గ్రహించుటవలన అర్థభేదముల జ్ఞానము పుట్టుటకు హేతువగును-

౭౭. శబ్దమొక్కటియగుటయును యుక్తముకాదు- అర్థమును తెలియఁజేసెడిగకారము మొదలగునదియె చెవిచేత గ్రహింపఁబడునుగాన అదియెశబ్దము- కాఁబట్టి అసత్యమైన శాస్త్రమునుబట్టి సత్యమైన బ్రహ్మమునుగూర్చిన జ్ఞానముకలుగననుట ఉపపాదింపశక్యముకానిది-

౭౮. శాస్త్రముఆకాశపుష్పమువలెనసత్యముకాదు; అద్వైతజ్ఞానముకలుగకముందు సత్యమేయని తెలియఁబడును; తత్త్వజ్ఞానముకలిగినపైనిగదా శాస్త్రము అసత్యమగట; అప్పుడుశాస్త్రముఆన్నిభేదములులేని జ్ఞానమాత్రమైన బ్రహ్మము తెలియుటకు సాధనముకాదు; ఎప్పుడుసాధనమగునో అప్పుడుశాస్త్రముండనే యున్నది; కలదనియేకదా తెలియఁబడుచున్నది; అనియందురు- ఇదియుక్తముకాదు- శాస్త్రములేనియప్పుడుశాస్త్రముకలదనియెడి జ్ఞానము అసత్యమేకదా- అయిననేమి యంటిరేని,-దీనివలన నిదిలభించును- అసత్యమైన శాస్త్రమువలనఁగలిగిన జ్ఞానము అసత్యముగాన, దానికివిషయమైన బ్రహ్మమునకుఁగూడ అసత్యత్వముచ్చును- ఎట్లంటేని, పొగగా గ్రహింపఁబడిన ఆవిరివలనఁగలిగిన అగ్ని జ్ఞానము అసత్యముగాన, ఆ జ్ఞానమునకువిషయమైన అగ్నికూడనసత్యమె-తనకుఁదరువాతనుబాధ

కనఁబడకపోవుట యనునది సిద్ధింపదు. శూన్యమే తత్త్వమనెడి వాక్యము
చేత దానికిఁగూడ బాధ కనఁబడుచు నేయున్నది. అది భ్రాంతిమూలకమం
టివేని, ఇదియును భ్రాంతిమూలకమని నీవె చెప్పితివి. తరువాత బాధ
లేకపోవుటయు, దానికై ఇట్లు నిలువని కుయుక్తులను పరిహసించుట
యింతతోఁ జాలును.

౬౯. (ఛా॥౬॥౨॥౧॥) సదేవసోమ్యేదమగ్ర ఆసీత్ (ఈజగత్తు
మొదట సత్తు అయియుండెను) అనునది మొదలగు వేదాంతవాక్యము
లు, విషయము లేమియు లేనిదియు జ్ఞానమొక్కటియె స్వరూపముగాఁగ
లదియునగు వస్తువును మాత్రమె తెలియఁజేయునవి, అనుటయును
యుక్తముకాదు. ఒకటి తెలియుటచేత నన్నియును దెలియును అనెడి
ప్రతిజ్ఞను ఉపపాదించెడి త్రోవను, సత్ అని చెప్పఁబడెడి పరబ్రహ్మ
ము జగత్తునకు ఉపాదానమగుటయును నిమిత్తమగుటయును సర్వ
జ్ఞుఁడగుటయును సర్వశక్తులు కలవాఁడగుటయు సత్యసంకల్పుఁడ
గుటయు అన్నిటిలోను నుండుటయు అన్నిటికి నాధారమగుటయు అ
న్నిటిని నియమించుటయు ననునివి మొదలుగాఁగల అనేక కల్యాణగుణము
లతోఁగూడియుండుటనును, జగత్తంతయును ఆతనికి ఆత్మగాఁ గలిగియుం
డుటనును తెలియఁజేసి, ఇట్టి బ్రహ్మము ఆత్మగాఁగలవాఁడవు నీవు అ
గుచున్నావు అని శ్వేతకేతువును గూర్చి ఉపదేశించుటకు ప్రవర్తించినది
గదా యాప్రకరణము. ఈయంశము వేదార్థసంగ్రహమున విస్తరిం
పఁజేయఁబడినది. ఈ గ్రంథమునఁగూడ ఆరంభణాధికరణమున (౨అ॥
౧పా॥౧౫సూ॥) లెస్సగా నుపపాదింపఁబడును.

౭౦. (ము॥౧॥౧॥౫॥) అథ పరా యయా తదక్షరమధిగమ్యతే (ఇఁ
కపరవిద్య, దేనిచేత ఆయక్షరము తెలియఁబడునో) అనుచోటఁగూడ ప్ర
కృతిసంబంధులగు చెడుగుణములను నిషేధించి నిత్యత్వము (కాలపరిచ్ఛే
దము లేనిదగుట), విభుత్వము (దేశపరిచ్ఛేదము లేనిదగుట), సూక్ష్మ
త్వము సర్వగతత్వము (సూక్ష్మమైనదగుట, దీనిచేతనె అన్నిటిలో
నుం జొచ్చియుండుట), అవ్యయత్వము (నాశము లేనిదగుట), భూతయో
నిత్వము (సమస్త భూతములకును ఉపాదానకారణమగుట), సర్వజ్ఞత్వ
ము (అన్నిటి నెఱుంగువాఁడగుట), ఇవి మొదలగు కల్యాణగుణములు

లిగియుండుట పరబ్రహ్మమునకుఁ దెలియఁజేయఁబడినది-

౭౧- (తై||౨||౧||౧||)సత్యంజ్ఞానమనన్తంబ్రహ్మ (సత్యమైనదియు జ్ఞానస్వరూపమైనదియు అనంతమైనదియు బ్రహ్మము) అను చోటఁగూడ, "సామానాధికరణ్యమనునది అనేకవిశేషణములతోఁగూడిన యొకటియర్థమును తెలియఁజేయును" అనెడివ్యుత్పత్తిచేత నిర్విశేషవస్తువుసిద్ధించుటలేదు- ప్రవృత్తినిమిత్తములు(శబ్దముప్రవర్తించుటకు హేతువులైనయర్థములు)భిన్నములై ఒకటియర్థమును చెప్పుట గదా సామానాధికరణ్యము(విశేషణవిశేష్యభావము)- అందుసత్యజ్ఞానాదిపదములకు ముఖ్యార్థములైనగుణములతోఁగాని ఆయాగుణములకువిరోధులగునాకారములకు విరోధులగునాకారములతోఁగాని ఒకటివస్తువునందె పదములన్నియుఁబ్రవర్తించుటలో నిమిత్తములు వేఱుగానుండుటను ముఖ్యముగా నాశ్రయింపవలసినది- ఇంతమాత్రమువిశేషముగలదు- ఒకటిపక్షమునపదములు ముఖ్యార్థములగును; రెండవపక్షమున వానికి లక్షణ(ముఖ్యముకానియర్థమునుచెప్పుట) వచ్చును- అజ్ఞానము మొదలగువానికివిరోధియగుట వస్తుస్వరూపముమాత్రమేయనవీలుగాదు- ఒకటిపదముచేతనేస్వరూపము తెలియఁబడినదిగాన మిగిలినపదములనుప్రయోగించుటనిరర్థకముకావలసివచ్చును- అట్లగుచుండఁగా సామానాధికరణ్యముగూడసిద్ధింపదు- ఎందువల్లనంటేని ఒకటివస్తువునందుప్రవర్తింపుచున్నపదములకు నిమిత్తభేదము ఆశ్రయింపఁబడలేదు- అర్థమొకటియేయయి విశేషణములు భేదించుటచేత విశిష్టత్వము(విశేషణములతోఁగూడియుండుట) భేదించుటవలనఁగలిగిన యనేకార్థత్వము, పదములసామానాధికరణ్యమునకు విరోధికాదు- ఒకటివస్తువే అనేకవిశేషణములతోఁగూడియుండుటను తెలియఁజేయునదియె సామానాధికరణ్యము- భిన్నప్రవృత్తినిమిత్తానాం శబ్దానామేకస్మిన్నర్థేవృత్తిస్సామానాధికరణ్యమ్ (ప్రవృత్తినిమిత్తములుభేదించియున్నశబ్దములు ఒకటియర్థమునఁబ్రవర్తించుట సామానాధికరణ్యము)అనికదా వైయాకరణులుచెప్పుచున్నారు-

౭౨. (ఛా||౬||౨||౧) ఏకమేవాద్వితీయమ్(ఒకటియె- రెండవదిలేనిది) అనుచోటనద్వితీయపదముగుణముంబట్టికూడ రెండవది

యుండుటను సహింపదు; కాఁబట్టి సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయంబున కారణవాక్యంబులన్నియు అద్వితీయంబగు (రెండవదిలేని) వస్తువును ప్రతిపాదించుటను ఒప్పవలసినది; ఇట్లు కారణముగాఁజెప్పఁబడిన అద్వితీయబ్రహ్మమునకు (తై॥౨॥౨॥౧) సత్యంజ్ఞానమనన్తంబ్రహ్మ అనిలక్షణము చెప్పఁబడుచున్నది; కాఁబట్టి లక్షణముచెప్పనుద్దేశింపఁబడిన బ్రహ్మము నిర్గుణమె; అట్లు కానిచో నిర్గుణం నిరంజనమ్ (గుణములులేనిది సంసారములేనిది) అనునీ మొదలగువానితో విరోధముగూడవచ్చును; అని చెప్పినదియు యుక్తము కాదు. అద్వితీయపదము జగత్తునకు ఉపాదానమగు బ్రహ్మమునకు తనకంటెమఱియొకఁడు అధిష్ఠాత లేఁడని తెలియఁజేయుచు విచిత్రమైనశక్తి కలుగుటను ప్రతిపాదించును. అట్టి విచిత్రశక్తి కలుగుటను ప్రతిపాదించునదియె, (ఛా॥౬॥౨॥౩) తదైక్షతబహుస్యాం ప్రజాయేయేతి తత్తేజోసృజత (ఆ బ్రహ్మము నేనువిస్తారముకావలయును పుట్టవలయును అని సంకల్పించెను. అది తేజస్సునుసృజించెను) అనునది మొదలగునది. విశేషమేమియును చెప్పక అద్వితీయమని చెప్పినంతమాత్రమున మఱియొకనిమిత్తము మాత్రము లేదనుటయనియెట్లు తెలియఁబడుచున్నదంటిరేని,—సృజింపఁగోరిన బ్రహ్మము ఉపాదానకారణమగుట (ఛా॥౬॥౨॥౧॥) సదేవసోమ్యేదమగ్ర ఆసీదేకమేవ అని తెలియఁజేయఁబడినది. కార్యము పుట్టునప్పుడెల్ల నిమిత్తముండుటస్వభావముగాన స్ఫురింపవలసినది మఱియొకఁడు నిమిత్తమే కాన అదియె అద్వితీయపదముచేత నిషేధింపఁబడుచున్నదని తెలియఁబడుచున్నది. అన్నిటిని నిషేధించునెడను మీచే నంగీకరింపఁబడినవై సాధింప నుద్దేశింపఁబడిన నిత్యత్వము మొదలగునవి కూడ నిషేధింపఁబడినవి కావలయును. సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయము ఇచ్చట మీకు విరుద్ధమైన ఫలమును కలుగఁజేయును. సర్వశాఖలయందును కారణముతో నన్వయించెడి సర్వజ్ఞత్వము మొదలగు గుణములను ఇచ్చట నుపసంహరించుటకు (చేర్చుటకు) హేతువగును. కాఁబట్టి కారణ వాక్యము స్వభావమునుబట్టి (తై॥౨॥౧॥౧॥) సత్యం జ్ఞానమనన్తం బ్రహ్మ అనుదానిచేత విశేషములతోఁగూడిన వస్తువె ప్రతిపాదింపఁబడునని తెలియఁబడుచున్నది.

౭౩. నిర్గుణవాక్యములతో విరోధముగూడ లేదు-( )
నిర్గుణం నిరఞ్జనమ్ (గుణములు లేనిదియు సంసారము లేనిదియు)
(శ్వే॥౬॥౧౯॥)నిష్కళం నిష్క్రియం శాన్తమ్(అవయవములు లేనిదియు కదిలిక లేనిది ు శాంతమైనదియు)ఇవి మొదలగు నిర్గుణశ్రుతులు ప్రకృతిసం ములైన చెడుగుణములనుగూర్చినవి- జ్ఞానమాత్రమె స్వరూ నెడి శ్రుతులుగూడ బ్రహ్మము జ్ఞానస్వరూపమని తెలియ యుచున్నది- అంతమాత్రముచేత విశేషము లేనియు లేనిజ్ఞానమే తత్త్వముకాదు- తెలిసికొనువాఁడె జ్ఞానస్వరూపముగాఁగూడనుండవచ్చును- జ్ఞానస్వరూపుఁడైనవానికె జ్ఞానముకలిగియుండుట,మణి, ద్యుమణి(సూర్యుడు), దీపము, మొదలగువానివలె యుక్తమెయని వెనుకఁజెప్పఁబడినది-

౭౪. అన్నిశ్రుతులును జ్ఞాతయగుటనె తెలియఁజేయుచున్నవిగదా-

(ము॥౧॥౧॥౧౦॥)యస్సర్వజ్ఞస్సర్వవిత్ (అన్నిస్వరూపములనెఱిఁగినవాఁడు అన్నిప్రకారములనెఱిఁగినవాఁడు)

(ఛాం॥౬॥౨॥౩॥)తదైక్షత(ఆబ్రహ్మముతలంచెను)

( )సేయందేవతైక్షత(ఆయీదేవతతలంచెను)

(ఐత॥౧॥౧॥) సఈక్షతలోకాన్నుస్రుజాయితి(ఆతండులోకములను సృజింపవలయునని తలంచెను)

(కఠ॥౫॥౧౩॥) నిత్యోనిత్యానాంచేతనశ్చేతనానామేకోబహూనాంయోవిదధాతికామాన్ (నిత్యుఁడును చేతనుఁడును అనఁగా తెలివిగలవాఁడును ఒకరుఁడునగునెవ్వఁడు నిత్యులును పెక్కండ్రునగు చేతనులు కోరువానిని కలుగఁజేయుచున్నాఁడో)

(శ్వే॥౧॥౯॥జ్ఞాజ్ఞౌద్వావజావీశనీశౌ (ఒకరుఁడుసర్వజ్ఞుఁడును మఱియొకరుఁడు అజ్ఞుఁడునైనవారును, ఒకరుఁడు ఈశ్వరుఁడును మఱిగొకరుఁడుఈశ్వరుఁడుగాని వాఁడునైనవారును అగు,ఇద్దఱును పుట్టుకలేనివారె)

(శ్వే॥౬॥౭॥)తమీశ్వరాణాంపరమంమహేశ్వరం త[illegible]
నాంపరమంచదైవతమ్। పతింపతీనాంపరమంపరస్తాది[illegible]

వనేశమీడ్యమ్। నతస్యకార్యంకరణంచవిద్యతేనతత్సమశ్చాభ్యధికశ్చ
దృశ్యతే।పరాస్యశక్తిర్వివిధైవశ్రూయతేస్వాభావికీజ్ఞానబలక్రియా
చ।(ఈశ్వరులకు అనఁగా అధికారులకు మిక్కిలి గొప్పఈశ్వరుఁడై
నవాఁడును, దేవతలకుగొప్పదేవతయయినవాఁడును, అధిపతులకుమి
క్కిలి గొప్ప యధిపతియైనవాఁడును, సమస్తలోకములకు నధిపతి
యయినవాఁడును, స్తోత్రముచేయఁదగినవాఁడునగు ఆదేవునిధ్యా
నముచేతుముగాత- ఆతనికిశరీరంబును లేదు- ఇంద్రియంబును లేదు-వా
నితోసమానుఁడైనవాఁడు కనఁబడఁడు- వానికంటె నధికుఁడును కనఁ
బడఁడు- ఈతనికి గొప్పదియును అనేకవిధములైనదియు నగుశక్తి చె
ప్పఁబడుచునేయున్నది- స్వభావసిద్ధమగు జ్ఞానంబును బలంబును,
పనియనఁగా నియమించుటయును గూడఁజెప్పఁబడుచున్నవి-)

(ఛా॥౮॥౧॥౫॥)ఏషఆత్మా ఉపహత పాప్మావిజరోవిమృత్యు
ర్విశోకోవిజిఘత్సోపిపాసస్సత్యకామస్స సంకల్పః (ఈయాత్మపుణ్య
పాపములు లేనివాఁడును, ముదిమిలేనివాఁడును, మరణములేనివాఁడు
ను, దుఃఖములులేనివాఁడును, ఆకలిలేనివాఁడును, దప్పికలేనివాఁడు
ను, కోరవలసినవిఅన్నియుకలవాఁడును, అడ్డులేని సంకల్పముకలవాఁ
డును-)

౭౫. ఇవిమొదలగుశ్రుతులు జ్ఞానస్వరూపుఁడగు బ్రహ్మము
నకు స్వభావసిద్ధములైన జ్ఞాతృత్వము(తెలిసికొనువాఁడగుట)మొద
లగుకల్యాణగుణములను హేయగుణములు(చెడుగుణములు)లేకపోవు
టను చెప్పుచున్నవి- అపహతపాప్మ అనునది మొదలు అపిపాసః
అనువఱకు హేయగుణములను నిషేధించి సత్యకామః సత్యసంకల్పః అ
ని బ్రహ్మమునకు కల్యాణగుణములను విధింపుచున్న(చెప్పుచున్న)ఈశ్రు
తి [illegible] వాక్యములయొక్కయును సగుణవాక్యములయొక్కయును వి
షయ [illegible] కాఁబట్టి సగుణనిర్గుణవాక్యములకు వి
[illegible] అసత్యమైన యర్థముకలదని చెప్పు
[illegible]
[illegible] (శ్వే॥౬॥౮॥) [illegible] నతే (ఈతనివలసినయ
[illegible] ది- ఇచట బ్రహ్మగుణములను చెప్పు

ప్రకటనము.

ఫెల్లో ఆఫ్ దియూనివర్సిటీ, రావుబహదర్, అను బిరుదములు గలమహా రాజశ్రీ వల్లూరి జగన్నాథరావుపంతులుగారిచే ఆంధ్రశారీరకమను పేర శ్రీమచ్ఛంకరభగవత్పాదవిరచితంబగు బ్రహ్మసూత్రభాష్యము తెనుగుచేయంబడి దానిలోని ప్రథమపాదము ముద్రింపింపఁబడినది.

దానినిదిహోనరెబిల్ శ్రీ రాజా గోడె నారాయణగజపతిరాయనింగారు చిత్తగించి శ్రీభగవద్రామానుజాచార్యవిరచితంబగు శ్రీభాష్యమునుగూడ తెనుఁగుగా రచియింపవలయునని సెలవిచ్చినందున ఈయాంధ్రశ్రీభాష్యము రచింపనారంభింపఁబడినది.

ఇది జిజ్ఞాసువులందఱకు సులభించుటకై శ్రీరాజాగారిసెలవు ప్రకారమే ముద్రింపింపఁబడుచున్నది

ఇది నెలకు ౨౪ పేజీలుగల సంచికలుగాఁ బ్రకటింపఁబడును.

దీనిచందా.	రు- అ పై-
౬ మాసములకు పోస్టేజితో	౧-౬-౦
౧ సంవత్సరమునకు,	౨-౧౦-౦

విశాఖపట్టణము }
ఆర్షముద్రాశాల } శ్రీపరవస్తు శ్రీనివాసజగన్నాథస్వామి అయ్యవారలుగారు

ఈయాంధ్రశ్రీభాష్యమునకు చందాను ఇచ్చినవారలు.

మ-రా-రా-శ్రీ	రు- అ పై
తాడివాడవెంకటరామయ్యగారు	౨-౧౦-౦
కొమ్మిరెడ్డి శేరయ్యగారు	౨-౧౦-౦

10226